Põhjamaades on kasutusel filmide ja sarjade piraatlusvastased programmid – kas järgmisena võetakse need kasutusele Eestis?

Eesti on piraatlusega tegelevate veebilehtede külastuste poolest (internetikasutaja kohta) maailmariikide edetabelis kaheksandal kohal. Üldjuhul on põhjaregioon siiski erand, kus see number liigub pigem vastassuunas. NJORD Advokaadibürool on piraatlusevastases võitluses oluline roll ning nüüd võib Eesti olla järgmine võitlustander.

Illegaalsel failide jagamisel ja filmide ja sarjade alla laadimisel on kahjustav mõju mitte ainult loomingulisele tööstusharule vaid ühiskonnale tervikuna. Hiljutiste raportite kohaselt on piraatlus paljudes maailmaosades endiselt tõusuteel, hoolimata sellistest tellitavate teenuste kättesaadavusest nagu Netflix.

2012. aastal hakkas NJORD Advokaadibüroo kaitsma õiguste valdajate õigusi saates otseteateid Taani eraisikutele, kelle internetivõrku oli kasutatud illegaalseks failide jagamiseks. Selle tegevuse eesmärk oli filmide ja teleettevõtete, sh ajakirjanike, muusikute, produtsentide, näitlejate, režissööride ja teiste filmitööstuses osalejate õiguste jõustamine ning illegaalse failide jagamise kohta teadlikkuse tõstmine. Seda tööd on jätkatud Soomes 2014. aastal, Norras 2016. aastal, Rootsis 2017. aastal ja viimati Islandil 2018. aastal.

Langus filmide illegaalses alla laadimises

Seni on parimaid tulemusi saavutatud Taanis, kus jõustamine on kõige pikemalt toimunud. Taani Õiguste Liit raporteeris 2016. aastal 17-protsendilist ning 2017. aastal 20-protsedilist langust filmide illegaalses alla laadimises. Sarnaselt on näha langust Soomes, mida saab seostada kompromiss ettepanekutega õiguste valdajate ja nende isikute vahel, kelle IP aadresse on ebaseaduslikuks alla laadimiseks kasutatud. Rootsis näitavad vastavad numbrid 5-7-protsendilist langust võrreldes 2017. aasta augustiga, mil jõustamine algas.

Vastutus autoriõiguste rikkumise eest seoses filmide illegaalse jagamise ja alla laadimisega on õiguse innovaatiline valdkond, kuna kõiki küsimusi pole veel lahendatud. Üks sellistest küsimustest on kas eraisikud on vastutavad teise isiku ebaseadusliku tegevuse eest nende internetivõrgus. Tänaseks on kõikidel ruuteritel eelinstalleeritud paroolid, mis tähendab, et ruuteri omanik peab teadlikult teistel kasutajatel oma internetivõrku kasutada võimaldama turvakoode inaktiveerides. Taani ja Soome kohtupraktikates on juba indikatsioone, et sellise ebaseadusliku kasutamise lubamise eest võib eraisikut vastutusele võtta.

Mida teha?

Kui omad autoriõigustega kaitstud materjale, on sul võimalik omi õiguseid jõustada. Mitmed programmid skaneerivad internetiavarusi illegaalse alla laadimise tuvastamiseks. Piraatlusevastane seadusandlus laieneb pidevalt ning edukuse määr kasvab.

Eraisikuna on mitmeid võimalusi ebaseaduslikku alla laadimist vältida. Ole teadlik sellest, mis filme sulle tasuta või tellimuseta pakutakse, samuti filmidest, mis veel kinos jooksevad. Soovitame sul filme pakkuvate veebisaitide osas olla kriitiline, samuti peaksid hindama oma koduse võrguühenduse turvalisust ning kindlustama, et see on parooliga kaitstud. Lisaks on hea mõte olla kursis sellega, kes su internetivõrgule ligi pääsevad.

KAROLINA ULLMAN
VANDEADVOKAAT, PARTNER

(+372) 66 76 444
KAROLINA.ULLMAN@NJORDLAW.EE